SØRKEDALENS VELS FREMTIDSUTVALG

Forankring og kunnskapsinnhenting i Sørkedalen

Hva vi har gjort, hvem vi har lyttet til og hva vi har hørt

Rapport fra medvirkningsfasen sommeren og høsten 2026
Sommerpatruljen · Spørreundersøkelsen · Idéverkstedet 18. oktober
November 2026

Innhold

Forord 3
Sammendrag 4
1. Innledning og bakgrunn 5
2. Målsetning 6
3. Hva er gjort 7
4. Hvem har deltatt 9
5. Hva vi har hørt 11
6. Sammenhenger og ulike syn 16
7. Utfordringer og muligheter fremover 18
8. Veien videre 20
9. Metode, kvalitet og avgrensninger 21
Vedlegg 22

Forord

Denne rapporten dokumenterer hvordan Fremtidsutvalget har lyttet til Sørkedalen sommeren og høsten 2026. Gjennom fjorten intervjuer, en spørreundersøkelse med 81 svar og et idéverksted med fem arbeidsgrupper har vi samlet erfaringer, ønsker, bekymringer og ideer fra folk som bor i, bruker og bryr seg om dalen.

Rapporten er skrevet for flere lesere samtidig: politikere og administrasjon i Oslo kommune, alle som har deltatt, lag og foreninger i dalen, naboer i Maridalen og Nordmarka, og alle andre som er opptatt av Sørkedalens fremtid. Den skal vise hva vi har gjort, hvem vi har snakket med og hva vi har hørt.

Rapporten konkluderer ikke. Den peker på utfordringer og muligheter som utvalget tar med seg videre, og den gjengir uenighet der den finnes. Prioriteringer og anbefalinger kommer i en senere fase, og da med dette materialet som grunnlag.

Tusen takk til alle som har tatt seg tid til å svare, stille opp i intervju og delta på verkstedet. Uten dere ville ikke dette kunnskapsgrunnlaget eksistert.

Sørkedalens Vels Fremtidsutvalg

> **Leseveiledning.** Kapittel 1–3 forteller hvorfor og hvordan arbeidet er gjort. Kapittel 4 beskriver hvem som har deltatt. Kapittel 5 og 6 gjengir hva vi har hørt, tema for tema, og hvor synspunktene spriker. Kapittel 7 samler utfordringer og muligheter. Kapittel 9 og vedleggene beskriver metode, kvalitet og kilder for lesere som vil etterprøve grunnlaget.

Sammendrag

Medvirkningen viser et bredt ønske om at Sørkedalen fortsatt skal være et levende lokalsamfunn med fastboende i alle aldre. 70 av 81 svar i spørreundersøkelsen støtter dette. Samtidig viser materialet ulike syn på hvordan målet best nås.

> **14** intervjuer i Sommerpatruljen · **81** svar på spørreundersøkelsen · **25** deltakere i **5** grupper på idéverkstedet

Hva er gjort. Fra juli til november 2026 har Fremtidsutvalget gjennomført tre aktiviteter som utfyller hverandre:

- **Sommerpatruljen:** fjorten intervjuer med ledere og ildsjeler i skole, barnehage, idrett, kirke, korps, foreninger og Vellet.
- **Spørreundersøkelsen:** 81 svar fra fastboende, tidligere beboere, brukere av Marka og andre med tilknytning til dalen.
- **Idéverkstedet 18. oktober:** 25 registrerte deltakere i fem grupper, fra foreninger, gårder, næringsliv, skole, barnehage, kirke, nabovel og natur- og verneinteresser.

Hva vi har hørt. Fem hovedtrekk går igjen i alle tre kildene:

1. **Skole, boliger og generasjonsskifte henger sammen.** Lavt elevtall er den bekymringen som nevnes oftest. Mangel på egnede og rimelige boliger pekes på som en hovedårsak. Det er bred enighet om problemet, men ikke om løsningene. Det er særlig egnede selveide seniorboliger og rimelige boliger (selveie og leie) for barnefamilier som mangler i en robust boligstruktur. Med en robust boligstruktur menes en struktur som skaper dynamikk i boligstrukturen som betyr at beboere kan flytte innenfor nærområdet til boliger som er tilpasset behov i forskjellige livsfaser. På den måten vil boliger bli fristilt og dermed åpne opp for at nye barnefamilier kan etablere seg og sikre rekrutering til barnehage og skole. Et helt avgjørende tiltak for å sikre levende lokalmiljø innenfor marka slik markaloven (2025) påpeker.
2. **Natur og kulturlandskap setter premissene.** Ro, åpne jorder, aktivt landbruk og skog er det folk minst vil miste. Mange ønsker forsiktig utvikling, mens noen vil ha sterkere vern mot inngrep.
3. **Fellesskapet er en ressurs som må pleies.** Skolen, Landhandelen, kirken, idrettslaget, korpset og dugnadsånden er bærebjelker. Flere frykter en dominoeffekt hvis barnetallet fortsetter å falle.
4. **Mobilitet og trygg ferdsel er hverdagsbehov.** Buss, trafikksikkerhet og sameksistens mellom bilister, syklister, ryttere og gående går igjen. Det er ikke enighet om bestemte veiløsninger.
5. **Sørkedalens rolle for Oslo rommer flere retninger.** Noen vil åpne mer for byens befolkning gjennom læring, gårdstilbud og aktiviteter. Andre mener roen og landskapet er den viktigste verdien, og at lokalsamfunnets egne behov bør komme først.

Hva skjer videre. Utvalget skal nå sortere funnene i noen få tema, skille bred enighet fra ulike syn, og undersøke handlingsrom og konsekvenser før noe prioriteres. Arbeidet opp mot kommuneplanens arealdel fortsetter parallelt.

1. Innledning og bakgrunn

Sørkedalen er et landlig lokalsamfunn i Norges mest urbane kommune. Dalen ligger innenfor markagrensen og omfattes av markaloven. Det påvirker mulighetene for blant annet skole, bosetting, gårdsdrift, næring, frivillighet, friluftsliv, tjenestetilbud og infrastruktur.

Fremtidsutvalget

Sørkedalens Vel opprettet Fremtidsutvalget våren 2026. Utvalget skal arbeide for at Sørkedalen forblir et levende, attraktivt og bærekraftig lokalsamfunn, innenfor rammene av markaloven. Det skal også bidra til et kunnskapsbasert grunnlag for fremtidige beslutninger.

Utvalget har arbeidet langs tre spor:

- **Lokalt i dalen:** forstå behovene og forankre arbeidet hos dem som bor og virker her.
- **Politisk og planfaglig:** følge kommuneplanens arealdel og dialogen med kommunen, Statsforvalteren og andre myndigheter.
- **Mot hele Oslo:** synliggjøre verdiene Sørkedalen skaper gjennom natur, friluftsliv, landbruk, kulturlandskap, frivillighet og historie.

Denne rapporten handler om det første sporet: forankring og kunnskapsinnhenting i lokalmiljøet.

Kobling til mandatet

Forankringsarbeidet svarer direkte på flere punkter i mandatet fra Sørkedalens Vel:

Punkt	Hva mandatet sier	Hvordan forankringsarbeidet bidrar
a	Kartlegge og beskrive dagens situasjon	Beskrivelser fra intervjuer, svar og verkstedgrupper av hvordan det er å bo og virke i dalen i dag
c	Identifisere forhold som begrenser ønsket utvikling	Deltakernes egne erfaringer med hindre, fra boligmarked til regelverk og transport
d	Dialog med myndigheter, fagmiljøer, organisasjoner og interessenter	Invitasjon av lag, foreninger, gårder, næringsliv, nabovel, friluftsorganisasjoner og politikere
f	Utvikle forslag til løsninger, tiltak og strategier	En idébank med forslag fra deltakerne, uten prioritering
g	Samarbeid med andre vel og lokalsamfunn	Deltakelse fra Maridalen Vel, Nordmarken Velforening og Røa Vel på verkstedet
j	Forslag til overordnet handlingsplan	Et dokumentert grunnlag som handlingsplanen senere skal bygge på

Rapporten bidrar også til de to første kravene i mandatets sluttrapport: en beskrivelse av dagens situasjon og sentrale utfordringer, og en beskrivelse av identifiserte muligheter og handlingsrom.

2. Målsetning

Målet med forankringsarbeidet har vært å sikre at utvalgets videre arbeid bygger på kunnskap fra mange, ikke bare synspunktene til et lite miljø.

Konkret har arbeidet hatt fem delmål:

1. **Lytte bredt.** Nå fastboende, tidligere beboere, unge og eldre, gårdbrukere, næringsdrivende, frivillige og brukere av Marka.
2. **Forstå dagens situasjon.** Få fram hva folk verdsetter, hvilke endringer de har sett og hvor skoen trykker.
3. **Samle ideer.** Få fram forslag til hva som kan styrke dalen på kort og lang sikt.
4. **Synliggjøre ulike syn.** Vise hvor det er enighet, hvor det er uenighet og hvilke hensyn som kan komme i konflikt.
5. **Mobilisere.** Finne ut hvem som vil bidra videre, og bygge eierskap til arbeidet i dalen.

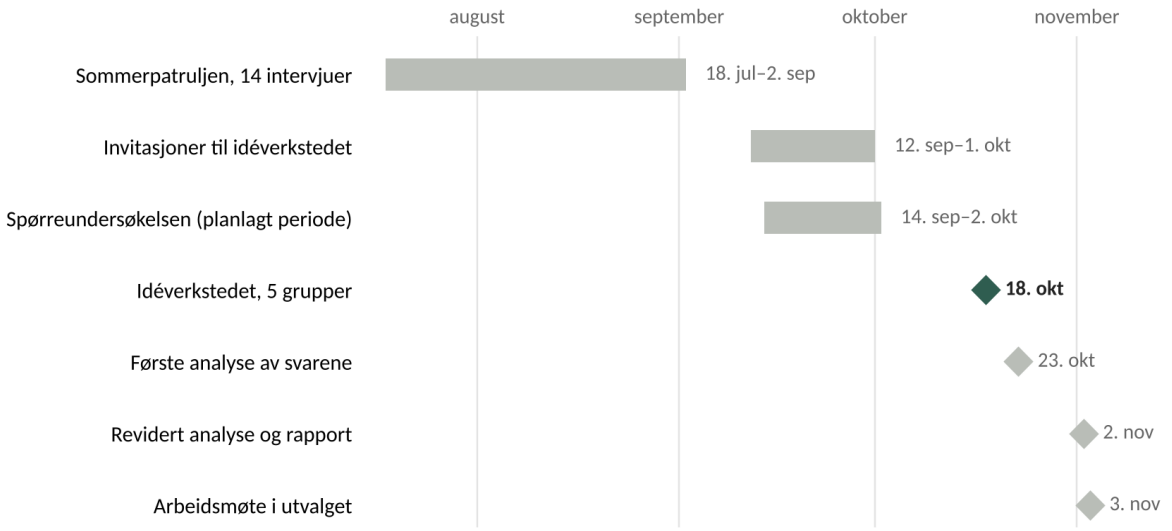
Det har vært et uttalt prinsipp at innspillsrunden *ikke* var en avstemning om ferdige forslag. I invitasjonene het det at det finnes ulike syn på Sørkedalens fremtid, og at utvalget nettopp ønsket å høre dem.

Folk samlet i skolegården i Sørkedalen. Skolen og arrangementene rundt den er en av dalens viktigste møteplasser.

3. Hva er gjort

Forankringen er gjennomført i tre trinn mellom juli og november 2026. Hvert trinn bygget på det forrige: intervjuene ga temaene til spørreundersøkelsen, og undersøkelsen ga grunnlaget for verkstedet.

Figur 1. Tidslinje for forankringsarbeidet. Kilde: prosjektplan, intervjufiler og analyser i utvalgets arkiv. Svarperioden for spørreundersøkelsen er planlagt periode.

3.1 Sommerpatruljen – fjorten samtaler

Sommeren 2026 oppsøkte Vellets «Sommerpatrulje» fjorten personer med sentrale roller i dalen, mange av dem på sommerstedene sine. Alle fikk de samme standardspørsmålene:

- Hva er aller finest med Sørkedalen?
- Hvor er ditt favorittsted i dalen?
- Hva er den største utfordringen for lokalsamfunnet de kommende årene?
- Hva ønsker du at Sørkedalen skal være i fremtiden, og hva skal til?
- Hva kan din forening eller organisasjon tilby dem som bor her eller vil flytte hit?

Intervjuene ble skrevet ut som korte reportasjer. De gir dybde og begrunnelser fra folk som kjenner dalens institusjoner fra innsiden. De to siste intervjuene, med Aksel Hillestad og Tone Juel, ble publisert på høsten og er tatt inn i rapporten i etterkant.

3.2 Spørreundersøkelsen – 81 svar

På grunnlag av intervjuene utarbeidet utvalget en digital spørreundersøkelse som tok rundt fem minutter å besvare. Den var åpen for alle med tilknytning til Sørkedalen, ikke bare fastboende. Undersøkelsen hadde 15 spørsmål i fire deler:

- **Tilknytning og bakgrunn:** hvem respondenten er, alder og botid.
- **Verdier og endringer:** hva folk setter mest pris på, hva de ikke vil miste og hvilke endringer de har sett.
- **Holdninger:** elleve påstander om lokalsamfunn, skole, boliger, landbruk, natur, Oslo-rollen og beredskap.

- **Fremtid og ideer:** utfordringer, ønsket fremtid om 20–30 år, én konkret idé og vilje til å bidra videre.

Undersøkelsen ble spredt med plakater og QR-koder i dalen, på Facebook og i gruppen Sørkedalen Hallo, på e-post og gjennom direkte deling på SMS og Messenger. Teksten understreket at dette ikke var en avstemning, men del av en bredere kunnskapsprosess.

3.3 Idéverkstedet 18. oktober

Søndag 18. oktober klokken 18–21 inviterte utvalget til idéverksted på Lokalet, Sørkedalen idretts- og bygdehus. Invitasjonen ble sendt direkte til utvalgte deltakere i fem kategorier: frivillighet, næringsliv, landbruk og hestehold, offentlige tjenester og særlige interessenter.

Kvelden ble innledet av Jørn Grøttum og Knut Halvor Hansen. Arbeidet i gruppene ble ledet av en fasilitator, Ingrid Bugge. Hver gruppe arbeidet seg gjennom de samme stegene på store ark:

1. Hva må vi bevare?
2. Hvordan ser Sørkedalen ut i 2050?
3. Hvilke muligheter og hindringer ser vi?
4. Konkrete tiltak: hva, hvorfor, hvem bør involveres og hva er første steg?
5. Prioritering av tiltakene.

Verkstedet var lagt opp som kunnskapsinnhenting og idéutvikling, ikke som et møte der løsninger ble vedtatt. 32 fotograferte gruppeark dokumenterer arbeidet.

3.4 Analyse og bearbeiding

Etter verkstedet ble materialet bearbeidet i flere runder:

- En første analyse av spørreundersøkelsen 23. oktober.
- En revidert analyse 2. november, med kontroll av tallene og retting av feil i fremstillingen.
- En gjennomgang av alle 32 gruppeark, gruppe for gruppe.
- En samlet idébank med kildehenvisning for hvert forslag.
- En medvirkningsrapport som sammenstiller de tre kildene.

Denne rapporten bygger på dette bearbeidede materialet.

4. Hvem har deltatt

Til sammen er det registrert 120 bidrag gjennom de tre kanalene: 14 intervjuer, 81 svar og 25 deltakere på verkstedet. Noen har deltatt i flere av dem, så tallene kan ikke legges sammen til et eksakt antall personer.

Kanal	Omfang	Hvem
Sommerpatruljen	14 intervjuer	Ledere og ildsjeler i skole, barnehage, idrett, kirke, korps, foreninger og Vellet
Spørreundersøkelsen	81 svar	Fastboende, tidligere beboere, brukere av Marka og andre med tilknytning
Idéverkstedet	25 deltakere i 5 grupper	Foreninger, gårder, næringsliv, offentlige tjenester, nabovel og andre interessenter

4.1 Sommerpatruljen

De fjorten intervjuene dekker de viktigste institusjonene og miljøene i dalen. Rollene gjelder tidspunktet for intervjuet.

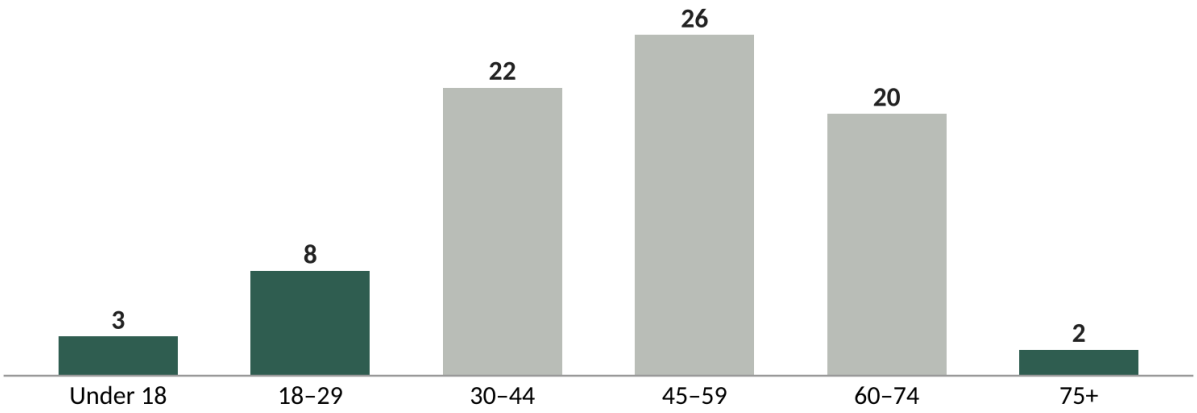
Intervjuperson	Rolle
Cato Helgesen	Rektor, Sørkedalen skole
Christine H. Aandstad	Styrer, Ulvestua barnehage
Kjartan Medle	Forelder, FAU og barneidretten i SIF
Marte Bruksaas	Forelder, FAU og Sørkedalen barnekor
Erling David Andersen	Tidligere leder, Sørkedalens idrettsforening
Tone Juel	Leder, Sørkedalens idrettsforening
Helle Berger	Leder, Sørkedalen skoles musikkorps
Ingrid Rødsten Hansen	Leder, Sørkedalen menighetsråd
Solveig Rogstad	Leder, Sørkedalen pensjonistforening
Øystein Langlien	Leder, Sørkedalen skytterlag
Tove Brubakk	Leder, Sørkedalens Vel
Aksel Hillestad	Tidligere leder, Sørkedalens Vel
Arne-Henrik Frogh	Tidligere beboer, redaktør for Heikampen.no
Knut Halvor Hansen	Leder, Fremtidsutvalget

4.2 Spørreundersøkelsen

Undersøkelsen fikk 81 svar. 43 av dem oppgir at de bor i Sørkedalen. De øvrige er blant annet tidligere beboere, folk med familie i dalen, næringsdrivende, gårdbrukere, folk i hestemiljøet og brukere av Marka.

De fleste svarene kom fra personer mellom 30 og 74 år

Antall svar per aldersgruppe (81 svar). Grønt: de gruppene som er svakest representert.

Figur 2. Respondentenes alder. Kilde: revidert analyse av spørreundersøkelsen, 2. november 2026.

Aldersfordelingen viser at unge under 30 år og de eldste er lite representert. Det er en svakhet ved materialet som utvalget vil ta hensyn til i det videre arbeidet.

Mange ønsker å bidra videre. 12 respondenter er åpne for samtale eller intervju, og 5 vil gjerne delta i en arbeidsgruppe. Ytterligere 41 svarte «kanskje».

4.3 Idéverkstedet

Gjestelisten viser 25 registrerte deltakere. Invitasjonslisten var delt i fem kategorier, og alle kategoriene var representert:

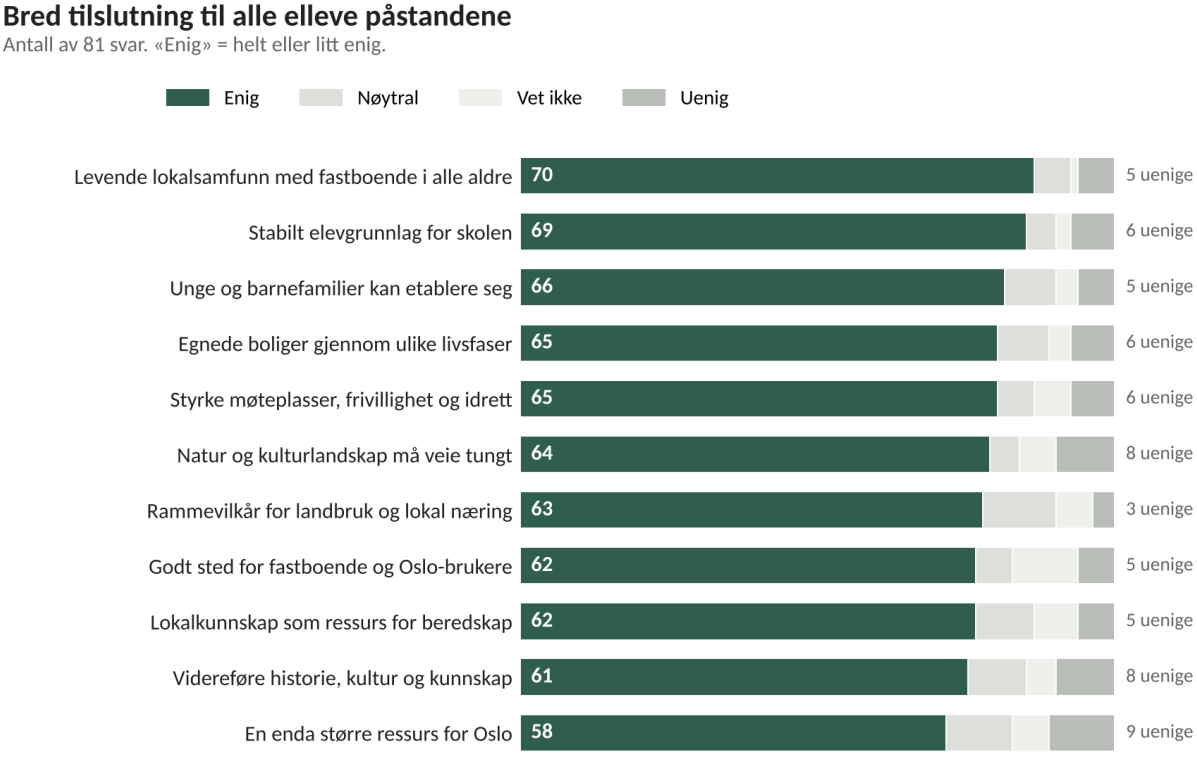
- **Frivillighet:** Sørkedalens idrettsforening, Sørkedalen pensjonistforening, Sørkedalen Brass og Visit Sørkedalen.
- **Nabovel:** Maridalen Vel, Nordmarken Velforening og Røa Vel.
- **Næringsliv og grunneiere:** Sørkedalen Landhandel, Kikutstua, lokale næringsdrivende og grunneiere.
- **Landbruk og hestehold:** flere gårder i dalen og Sørkedalen bonde- og småbrukarlag.
- **Offentlige tjenester og kirke:** Sørkedalen skole, Ulvestua barnehage og menighetsrådet.
- **Særlige interessenter:** natur- og verneinteresser, nyinnflyttede barnefamilier og respondenter fra spørreundersøkelsen som ønsket å bidra.

De fem gruppene ble ledet av Lillan Berger, Peder Løvenskiold, Lise Horntvedt, Mari Bugge og Knut Halvor Hansen.

Utvalget inviterte også bystyrepolitikere, byrådsavdelingen for byutvikling, Markarådet, DNT, Skiforeningen og Bogstad gård. Disse deltok ikke denne gangen. Dialogen med dem fortsetter i det politiske og planfaglige sporet.

5. Hva vi har hørt

På tvers av intervjuer, svar og verkstedgrupper er det bred tilslutning til at Sørkedalen skal forbli et levende lokalsamfunn. Det er færre enn ti uenige på hver av de elleve påstandene i undersøkelsen.

Figur 3. Svar på de elleve påstandene. Kilde: revidert analyse av spørreundersøkelsen, 2. november 2026. Påstandene er forkortet; full ordlyd og fordeling står i vedlegg A.

Tallene viser tilslutning i et selvrekruttert utvalg. De viser ikke støtte til bestemte tiltak. Fritekstsvarene og verkstedet viser at enighet om målet ofte går sammen med ulike syn på virkemidlene. Dette kapitlet gjengir derfor både hovedmønstrene og motstemmene, tema for tema.

5.1 Skole og oppvekst

Skolen er det temaet som oftest trekkes fram, og den beskrives som selve hjertet i bygda. 69 av 81 er enige i at det er viktig å sikre et godt og stabilt elevgrunnlag.

I Sommerpatruljen beskriver flere at elevtallet har falt kraftig. Foreldre i FAU forteller om rundt 24 elever i 2026, mot langt flere da deres eldste begynte på skolen i 2018. Rektor peker på boligmangel og for få barnefamilier som den største utfordringen, og på at få barn også gir små lekemiljøer.

Tone Juel, leder i idrettsforeningen, beskriver skolen som mye mer enn et sted for undervisning: den skaper samhold og driver frivillighet, idrett og andre aktiviteter. For å få nok elever på kort sikt mener hun skolen trenger en tydeligere profil, med mer undervisning ute og bruk av idrettsplassen, gårdene og naturen rundt.

> *«Ingen skole – ingen bygd. Og til skolen trengs det barn.»* – Kjartan Medle, FAU

Elever i skolegården på Sørkedalen skole.

På verkstedet behandlet alle fem gruppene skolen. Forslagene spriker: en tydelig natur- og friluftsprofil i kommunal regi, en Montessori-profil, friluftstilbud til andre Oslo-skoler, rekruttering fra Røa og Bogstad, og et mulig samarbeid med Bogstad om 1.–4. trinn.

Noen svar i undersøkelsen er kritiske til et lite sosialt elevmiljø, og noen mener at boligbygging alene ikke kan sikre elevtallet. Elevgrunnlag, pedagogisk kvalitet og sosialt miljø bør derfor belyses hver for seg.

5.2 Boliger og generasjonsskifte

Mangel på egnede og rimelige boliger er den utfordringen flest knytter til skolen. 66 av 81 er enige i at unge og barnefamilier må kunne etablere seg, og 65 i at det bør finnes boliger for ulike livsfaser.

Intervjuene gir konkrete bilder: familier som har barn i barnehagen og vil flytte til dalen, men ikke finner bolig. Unge som vokser opp på gårdene og må flytte ut fordi det ikke kan bygges for neste generasjon. Eldre som kunne frigjort familieboliger hvis det fantes mindre alternativer.

Aksel Hillestad, tidligere leder i Vellet, knytter boligspørsmålet til samfunnets krav til effektivitet. Barnehage, skole, butikk, kafé og kollektivtilbud trenger et visst befolkningsgrunnlag, og det får dalen neppe uten flere innbyggere. Han ser for seg ulike boligtyper samlet rundt skolen og butikken, i en totalplan som også har mindre boliger, slik at de som vokser opp i dalen kan bli boende.

Han peker samtidig på en lærdom fra Sørkedalsplanen: intensjonen var hustun med variert bebyggelse, men resultatet ble store, ensformige eneboliger som få hadde råd til. Han understreker også at dalen må bevares som en bygd med spredt bebyggelse.

> *«Vi opplever ofte familier som har barna sine i barnehagen hos oss og ønsker å flytte til Sørkedalen, men finner ikke bolig.»* – Christine H. Aandstad, Ulvestua barnehage

Forslagene fra verkstedet og undersøkelsen handler mer om type enn om volum: mindre og rimeligere boliger, generasjonsboliger, kårboliger, tun, rekkehus og ombruk av låver og bryggerhus. Ingen gruppe foreslo et bestemt antall boliger.

Samtidig vil mange bevare avstanden mellom husene, matjorda og det åpne landskapet. Støtte til flere boliger er derfor ikke støtte til enhver form for utbygging.

5.3 Fellesskap, frivillighet og møteplasser

Dugnadsånd og samhold er det mange setter høyest ved dalen. 65 av 81 støtter at møteplasser, frivillighet, idrett og aktiviteter bør styrkes.

Skolen, Landhandelen, kirken og kirkestua, Lokalet, idrettslaget, korpset, koret, pensjonistforeningen og skytterlaget nevnes som bærebjelker. Flere frykter en dominoeffekt: færre barn gir svakere rekruttering til korps, idrett og foreninger.

Idrettsforeningen beskrives som en inngangsport for nye familier. Tone Juel viser til den ukentlige tirsdagstreningen ute, gymsalgøy, lavterskel klubbmesterskap, Finnerudlekene og en ny lysvandring langs elva sammen med korpset. Trenerne er ungdommer fra dalen.

> *«Man får ikke bare en aktivitet for barna, men også en mulighet til å bli kjent med andre familier.»* – Tone Juel, Sørkedalen idrettsforening

> *«Uten nye barn blir skolen vanskelig å opprettholde og det fører til en dominoeffekt på alt.»* – Tove Brubakk, Sørkedalens Vel

Helle Berger, leder i skolekorpset, løfter et perspektiv mange deler: fellesskapet er også beredskap. Når en krise rammer, må folk kjenne hverandre og vite hvem som er sårbare og hvem som har utstyr og kunnskap.

Forslagene omfatter mer bruk av eksisterende lokaler, konserter i kirken, marked og arrangementer rundt Landhandelen, treningsrom på Lokalet, en bygderevy og en felles informasjonskanal som «Visit Sørkedalen».

5.4 Natur, kulturlandskap og landbruk

Naturen, roen og kulturlandskapet er det folk minst vil miste. 64 av 81 mener natur, kulturlandskap og særpreg må veie tungt, og 63 støtter gode rammevilkår for landbruk og lokal næring.

Skjøtsel av kulturlandskapet. Aktiv gårdsdrift holder jordene åpne, og flere deltakere knytter landskapsverdiene direkte til landbruket.

Alle fem verkstedgruppene beskriver landskapet som en kvalitet, og flere knytter det til aktiv gårdsdrift, skjøtsel og dyrehold. Hestemiljøet omtales både som næring, aktivitet og identitet.

Forslag til videre utvikling er blant annet gårdsbutikker og lokalmat, parseller og selvdyrking, økologisk drift, besøksgård og naturbaserte arbeidsplasser.

Materialet inneholder også tydelige verneperspektiver: motstand mot flatehogst, ny bebyggelse, tap av matjord og bredere veier. Natur- og landskapshensyn er dermed både et eget tema og et premiss for alle de andre.

5.5 Mobilitet og trygg ferdsel

Buss og trafikksikkerhet er hverdagsbehov som går igjen i alle kildene. Mange ønsker hyppigere buss, slik at det blir lettere å bo i dalen uten bil.

Sørkedalsveien beskrives som en «stein i skoen». Sameksistensen mellom bilister, syklister, rulleskiløpere, ryttere og gående på hovedvei og skogsbilveier er et gjennomgående tema.

Gruppe 5 rangerte bedre mobilitet for ungdom og eldre som sin første prioritet. Ideer som samkjøring, app og selvkjørende buss ble nevnt. Gruppe 2 ønsket bredere veiskulder og lavere fart på Zinoberveien.

Det er ikke enighet om bestemte veiløsninger. Noen ønsker sykkel- og rulleskitrasé eller nye felt, mens andre frykter naturinngrep og mer treningstrafikk.

5.6 Sørkedalens rolle for Oslo

Dalen skal være et godt sted både for dem som bor her og for byens befolkning. 62 av 81 er enige i dette, og 58 mener Sørkedalen kan bli en enda større ressurs for Oslo.

Forslagene omfatter læring om natur og mat, markaskole for flere barn, besøksgård, kulturtilbud, turvei langs elva eller rundt Bogstadvannet og bedre tilgjengelighet for personer med funksjonsnedsettelser. Det er et stort uforløst potensiale i å kartlegge og samordne alle aktivitetstilbudene som alt er etablert. Ved å gjøre dette arbeidet vil Oslo styrkes som en attraktiv by og flere av Oslos vedtatte temaplaner vil kunne få attraktive virkemidler for å løse påpekte mål og utfordringer. Vi kan nevne behovsplan for friluftsliv, park og nærnatur, Behovsplan for idrett, Folkehelsestrategi for Oslo, strategi for å fremme gode oppvekstvilkår i Oslo, Osloskolen som en attraktiv arbeidsplass, Kulturmiljøstrategi, kulturmiljø i den grønne byen, gåstrategi for Oslo, Sykkelstrategi, handlingsplan for biologisk mangfold, strategi for Oslo som bærekraftig reisemål og ikke minst kommuneplanens samfunnsdel og arealdel.

Samtidig er dette temaet med størst sprik. Gruppe 1 skrev at det ikke er behov for mer tilrettelegging for resten av Oslo, og at det indre lokalsamfunnet bør prioriteres. Flere i undersøkelsen mener roen og landskapet i seg selv er dalens største verdi.

> *«Jeg ønsker at Sørkedalen skal være et levende samfunn og ikke bare en kulisse for de som bruker skogen og marka til rekreasjon.»* – Tove Brubakk, Sørkedalens Vel

5.7 Rammebetingelser og planverk

Mange opplever at regelverk og forvaltning hindrer en naturlig utvikling. Markaloven, kommuneplanens arealdel, lang behandlingstid i byggesaker og mangel på en egen plan for Sørkedalen nevnes på flere gruppeark.

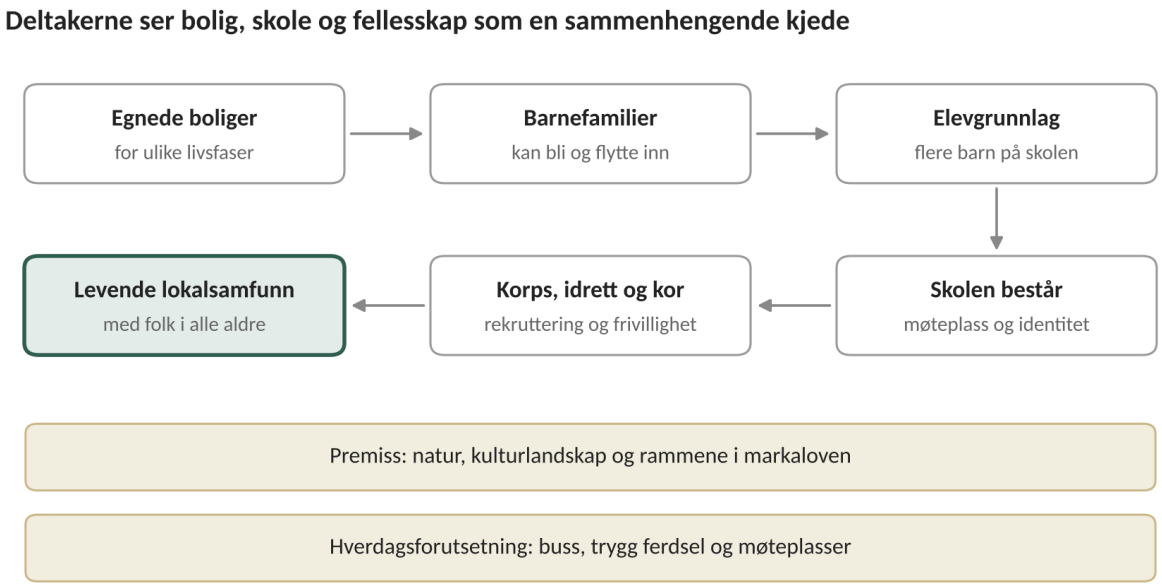
Flere peker samtidig på at de samme begrensningene har beskyttet dalen mot inngrep som ville ødelagt den. Arne-Henrik Frogh sier det slik: det er fint at det finnes så mange formelle begrensninger, men det er også den største utfordringen.

Historien viser at det nytter å påvirke rammene. Da regjeringen la fram utkastet til markalov i 2006, tok det ifølge Aksel Hillestad lite hensyn til dem som bor og virker innenfor markagrensen. Hillestad, den gang leder i Sørkedalens Vel, og Lillan Berger la fram dalens syn i en åpen høring på Stortinget. Lovutkastet ble etterpå skrevet om på flere punkter.

Dette er deltakernes erfaringer. Hva regelverket faktisk tillater, må utvalget undersøke i det planfaglige sporet.

6. Sammenhenger og ulike syn

Deltakerne ser temaene som tett forbundet. Boliger, skole, fellesskap og næring beskrives som ledd i én kjede, der svekkelse ett sted forplanter seg videre.

Figur 4. Sammenhengen slik deltakerne beskriver den. Sammenstilt fra Sommerpatruljen, fritekstsvar og verkstedgruppene. Kjeden er ikke en dokumentert årsakssammenheng.

Materialet dokumenterer at deltakerne ser slike sammenhenger. Det dokumenterer ikke at ett bestemt tiltak gir bestemte virkninger. Det må undersøkes nærmere.

6.1 Spenningsfelt

Rapporten bevarer uenigheten i materialet. Disse spenningsfeltene går igjen:

Spenningsfelt	Det ene synet	Det andre synet
Bolig og landskap	Flere og rimeligere boliger er nødvendig for skole og generasjonsskifte	Romfølelse, matjord og lite bebyggelse må bevares
Lokalsamfunn og Oslo	Dalen kan by mer på læring, gårdstilbud og aktiviteter for byen	Det indre lokalsamfunnet bør prioriteres, og roen er den viktigste verdien
Skolens fremtid	Elevtallet må opp gjennom flere familier i dalen	Pedagogisk kvalitet, sosialt miljø og rekruttering utenfra må også vurderes
Trening og ro	Bedre tilrettelegging for sykkel og rulleski	Begrense treningstrafikk og bevare grusveier og stillhet
Rammeverk	Markaloven og arealplanen hindrer naturlig utvikling	Begrensningene har beskyttet dalen mot ødeleggende inngrep
Ambisjon og kapasitet	Mange gode ideer ønskes gjennomført	Frivillig kapasitet og økonomi er begrenset

6.2 Én dal, mange stemmer

En respondent advarte mot å fremstille dalen som om den taler med én stemme. Utvalget tar dette på alvor. Det finnes ulike syn i Sørkedalen, og de må synliggjøres når alternativer vurderes.

Noen innspill passer ikke i én hovedkategori, men tas med videre: lysforurensning, fremtidig utbyggingspress, tilgjengelighet for funksjonshemmede, kultur- og identitetsarbeid og lokal beredskap.

7. Utfordringer og muligheter fremover

Materialet peker på sju områder der utvalget bør arbeide videre. Tabellen viser utfordringene og mulighetene deltakerne har beskrevet, uten at de er vurdert eller prioritert.

Område	Utfordringer deltakerne beskriver	Muligheter deltakerne peker på
Skole og oppvekst	Lavt og fallende elevtall, små lekemiljøer, uro for nedleggelse	Natur- og friluftsprofil, rekruttering fra Røa og Bogstad, samarbeid med Bogstad, friluftstilbud til andre skoler, mer uteundervisning og bruk av nærmiljøet
Boliger	Få og dyre boliger, unge og barnefamilier som ikke finner bolig, begrensninger på å bygge for neste generasjon	Mindre boliger, generasjons- og kårboliger, tun, ombruk av låver og eksisterende bygg, utleieboliger, en totalplan med variert bebyggelse rundt skolen og butikken
Fellesskap og frivillighet	Færre barn gir svakere rekruttering til lag og foreninger, færre bærer mer	Mer bruk av eksisterende lokaler, kultur i kirken, treningsrom på Lokalet, arrangementer rundt Landhandelen
Natur og landbruk	Utbyggingspress, flatehogst, tap av matjord og gjengroing	Aktiv gårdsdrift og skjøtsel, lokalmat, parseller, naturbaserte arbeidsplasser
Mobilitet	Sjelden buss, bilavhengighet, utrygg ferdsel og konflikter mellom brukergrupper på veien	Hyppigere buss, samkjøring, tryggere løsninger for gående, syklende og ryttere, lavere fart
Oslo-rollen	Usikkerhet om hvor mye mer dalen skal tilrettelegges for besøkende	Læringsarena, markaskole, besøksgård, turvei og bedre informasjon om eksisterende tilbud
Rammebetingelser	Markaloven og arealplanen oppleves som for stramme, lang saksbehandling, ingen egen plan for dalen	Avklare handlingsrommet i loven, innspill til arealplanen, en egen plan for Sørkedalen og Maridalen

7.1 Spørsmål som må undersøkes videre

Medvirkningen reiser flere spørsmål som ikke kan besvares av deltakernes synspunkter alene:

- Hvor mange barn og husstander trengs for å gi skolen et robust elevgrunnlag over tid?
- Hvilke boligtyper og hvilke eksisterende bygg kan realistisk tas i bruk innenfor dagens regelverk?
- Hvor går tålegrensen for besøk og aktivitet i dalen, og hvem skal tilbudene først og fremst være for?
- Hvilke transportløsninger er faglig og økonomisk gjennomførbare?
- Hvilken frivillig kapasitet og hvilken finansiering finnes for nye tiltak?
- Hva er det faktiske handlingsrommet etter endringene i markaloven, og hvordan følger kommunen det opp i arealplanen?

7.2 Ressurser i dalen

Materialet viser også at Sørkedalen har mye å bygge på: en sterk dugnadstradisjon, et bredt foreningsliv, en skole og barnehage med naturen som læringsarena, aktive gårder, Landhandelen og et engasjement som vises i deltakelsen i denne prosessen. 17 respondenter har sagt seg villige til samtale eller arbeidsgruppe.

Sørkedalen skole. Skolebygningene er både læringsarena og samlingspunkt for bygda.

8. Veien videre

Medvirkningsfasen ble avsluttet i arbeidsmøtet 3. november 2026. Utvalget går nå over i en fase der funnene skal bearbeides og brukes. De neste stegene er:

1. **Sortere funnene i noen få tema.** Skille mellom bred enighet, ulike syn og spørsmål som må undersøkes nærmere.
2. **Undersøke handlingsrom og konsekvenser.** Vurdere alternativer, også tiltak som ikke forutsetter nye boliger, før noe prioriteres.
3. **Kartlegge ressursene i dalen.** Lage en oversikt over foreninger, frivillighet, næringsliv, aktiviteter og møteplasser.
4. **Samarbeide med nabobygdene.** Avklare felles interesser med Maridalen Vel og Nordmarken Velforening.
5. **Holde dialogen med kommunen.** Følge kommuneplanens arealdel og be om møte med byråden for byutvikling.
6. **Gi tilbakemelding.** Fortelle deltakerne hva som er hørt, hva som undersøkes videre og hva som ikke prioriteres.

Arbeidet skal organiseres med små, avgrensede oppdrag fremfor faste komiteer. De som har meldt interesse for å bidra, vil bli kontaktet når konkrete oppgaver er definert.

Takk

Fremtidsutvalget takker alle som har svart på undersøkelsen, stilt opp i intervju og deltatt på idéverkstedet. Takk også til Sørkedalen idrettslag for lån av Lokalet, til Ingrid Bugge for fasilitering og bearbeiding av materialet, og til alle som har delt undersøkelsen videre.

9. Metode, kvalitet og avgrensninger

Utvalget har lagt vekt på at rapporten skal kunne etterprøves. Dette kapitlet beskriver hvordan materialet er behandlet og hvilke begrensninger leseren bør kjenne til.

9.1 Hvordan materialet er behandlet

- **Spørreundersøkelsen:** De elleve holdningsfordelingene er kontrollert aritmetisk, og hver summerer til 81. «Enig» betyr helt eller litt enig. Fritekstsvarene er lest tematisk, med vekt på motstemmer.
- **Idéverkstedet:** Alle 32 fotograferte gruppeark er gjennomgått, gruppe for gruppe. Renskrivingen er en innholdsnær sammenfatning, ikke en ordrett transkripsjon. Utydelige ord og stedsnavn er utelatt.
- **Sommerpatruljen:** De fjorten intervjuene er brukt som supplerende kvalitative kilder. De teller ikke som ekstra svar i undersøkelsen.
- **Sitater:** Sitatene er korte utdrag som illustrerer et synspunkt. De representerer den som sa dem, ikke dalen som helhet.

9.2 Begrensninger

- Undersøkelsen er selvrekruttert og ikke statistisk representativ for befolkningen i Sørkedalen.
- Unge under 30 og eldre over 75 er lite representert.
- Verkstedet samlet invitert og engasjert deltakelse. Antall gruppeark sier ikke noe om hvor mange som støtter et forslag.
- Samme person kan ha bidratt i flere kanaler.
- Flervalgsspørsmålene i undersøkelsen er ikke brukt i rangeringer, fordi den første analysen delte opp svaralternativer feil. Rådata med én rad per respondent var ikke tilgjengelig ved revisjonen.
- Eksakt svarperiode og spredningskanaler for undersøkelsen er ikke fullt dokumentert.
- To verkstedgrupper har ikke eget prioriteringsark. Rapporten lager derfor ingen samlet rangering for verkstedet.
- Opplysninger om lover, eierskap og elevtall er deltakernes egne innspill, ikke faktaverifikasjon.

9.3 Personvern

Kontaktopplysninger fra undersøkelsen og gjestelisten er ikke gjengitt. Navngitte personer i rapporten er intervjupersoner i Sommerpatruljen, gruppeledere på verkstedet og medlemmer av utvalget.

Vedlegg

Vedlegg A – Fullstendige svar på påstandene

Tabellen viser fordelingen bak figur 3, med skille mellom helt og litt enig. Alle rader summerer til 81. Ordlyden følger analysefilen og kan avvike noe fra det utsendte skjemaet.

Påstand	Helt enig	Litt enig	Nøytral	Litt uenig	Helt uenig	Vet ikke
H1 Levende lokalsamfunn med fastboende i ulike aldre	62	8	5	1	4	1
H2 Unge og barnefamilier kan etablere seg	56	10	7	0	5	3
H3 Godt og stabilt elevgrunnlag	58	11	4	1	5	2
H4 Egnede boliger i ulike livsfaser	47	18	7	2	4	3
H5 Styrke møteplasser, frivillighet og idrett	49	16	5	4	2	5
H6 Rammevilkår for landbruk og lokal næring	47	16	10	1	2	5
H7 Natur, kulturlandskap og særpreg veier tungt	50	14	4	5	3	5
H8 Videreføre historie, kultur og kunnskap	46	15	8	4	4	4
H9 Godt sted for fastboende og Oslos befolkning	48	14	5	3	2	9
H10 En enda større ressurs for Oslo	35	23	9	5	4	5
H11 Lokalkunnskap som ressurs for beredskap	44	18	8	3	2	6

Vedlegg B – Verkstedgruppenes prioriteringer

Gruppe	Gruppeleder	Dokumentert prioritering
1	Lillan Berger	Ikke eget prioriteringsark. Tiltaksark om boliger for barnefamilier, toaletter og avfall ved utfartsplasser, og behandlingstid i byggesaker
2	Peder Løvenskiold	1) Unik skole med egen profil, 2) bruk av eiendomsmasse og flere tun, 3) bredere veiskulder og lavere fart på Zinoberveien, i tillegg levende kulturlandskap
3	Lise Horntvedt	Politiske vilkår for utbygging og «Visit Sørkedalen», begge i første prioritet
4	Mari Bugge	Ikke eget prioriteringsark. Tiltaksark om boliger og ombruk, dyrking og parseller, og foreninger og lokaler
5	Knut Halvor Hansen	1) Bedre mobilitet for ungdom og eldre, 2) handlingsplan med konkrete mål, 3) flere boliger av rett type

Vedlegg C – Vilje til å bidra videre

79 av 81 svarte på spørsmålet om å bidra videre: 12 er åpne for samtale eller intervju, 5 vil delta i arbeidsgruppe, 41 svarte «kanskje» og 21 «nei». Dette er uttrykt interesse, ikke påmelding.

Vedlegg D – Kilder

Alle kildene ligger i Fremtidsutvalgets arkiv.

- Mandat for Sørkedalens Vels Fremtidsutvalg
- Spørreskjema: «Spørreundersøkelse om Sørkedalens fremtid»
- Tekster til plakat, brosjyre, sosiale medier og direkte deling
- Spørreundersøkelsen – revidert analyse av 81 svar, 2. november 2026
- Prosjektplan for idéworkshop og invitasjon til idéverkstedet 18. oktober
- Gjesteliste for idéverkstedet (kun brukt til opptelling)
- Oppsummering av idéverkstedet, revidert 2. november 2026, med 32 gruppeark
- Samlet tiltaksoversikt og idébank, 2. november 2026
- Sørkedalens framtid – medvirkningsrapport, 2. november 2026
- Sommerpatruljens fjorten intervjuer, sommeren og høsten 2026
- Prosjektnotat fra arbeidsmøtet 3. november 2026